

Tjänsteskrivelse

Datum

2026-01-26

Vår referens

Frida De Oliveira

Utvecklingssamordnare

frida.deoliveira@malmo.se

Motion Jenny Bengtsson (SD), Anders Pripp (SD), Håkan Ask (SD) om åtgärder för att hantera rättproblematiken i Malmö STK-2025-858

Sammanfattning

Jenny Bengtsson (SD), Anders Pripp (SD) och Håkan Ask (SD) har väckt motion om åtgärder för att hantera rättproblematiken i Malmö. Motionärerna anger att antalet råttobservationer ökat i Malmö och att rättproblematiken får negativa effekter för folkhälsan och för stadens attraktivitet och boendemiljö.

Motionärerna föreslår att miljönämnden och tekniska nämnden får i uppdrag att samverka och utreda de mest effektiva rättbekämpningsmedel som går att uppbringa, samt att tekniska nämnden får i uppdrag att vidta alla de effektiva åtgärder som krävs för att kraftigt minska rättbeståndet i Malmö.

Stadskontoret har berett ärendet och föreslår att motionen anses besvarad med anledning av att Malmö stad redan bedöms arbeta i enlighet med motionens intentioner.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige anser Jenny Bengtssons (SD), Anders Prippts (SD) och Håkan Asks (SD) motion om åtgärder för att hantera rättproblematiken i Malmö besvarad med hänvisning till vad som redovisas i ärendet.

Beslutsunderlag

- Motion Jenny Bengtsson (SD), Anders Pripp (SD), Håkans Ask (SD) om åtgärder för att hantera rättproblematiken i Malmö
- Remissvar servicenämnden
- Remissvar MKB Fastighets AB

- Remissvar tekniska nämnden
- Miljönämnden beslut 251023 § 194 reservation (SD) muntlig reservation (M)
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 260209 Motion Jenny Bengtsson (SD), Anders Pripp (SD), Håkan Ask (SD) om åtgärder för att hantera rättproblematiken i Malmö

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-02-09

Kommunstyrelsen 2026-03-04

Kommunfullmäktige 2026-03-26

Beslutet skickas till

Miljönämnden

MKB

Serviceämnden

Tekniska nämnden

Stadskontoret Omvärld och näringsliv

Stadskontorets handläggare

Ärendet

Jenny Bengtsson (SD), Anders Pripp (SD) och Håkan Ask (SD) har väckt motion om åtgärder för att hantera rättproblematiken i Malmö. Motionärerna beskriver i motionen att rättproblematiken i Malmö under de senaste åren blivit alltmer omfattande.

Motionärerna anger att antalet råttobservationer ökat och att problemet är särskilt påtagligt i offentliga parker, bostadsområden och kring avfallshanteringsstationer.

Motionärerna beskriver att rättproblematiken får negativa effekter för folkhälsan och för stadens attraktivitet och boendemiljö.

Motionärerna menar att Malmö Stad har en viktig roll i att förebygga och bekämpa skadedjur i enlighet med miljöbalken och kommunen har även ett ansvar för hälsa och säkerhet. Motionärerna beskriver att Malmö stad genom proaktivt och samordnat arbete som involverar berörda förvaltningar, fastighetsägare och medborgare kan skapa en lösning på problemet.

Motionärerna yrkar

- att miljönämnden och tekniska nämnden får i uppdrag att samverka och utreda de mest effektiva råttbekämpningsmedel som går att uppbringa, samt
- att tekniska nämnden får i uppdrag att vidta alla de effektiva åtgärder som krävs för att kraftigt minska råttbeståndet i Malmö.

Internremiss

Motionen har skickats på remiss till miljönämnden, MKB Fastighets AB, serviceämnden och tekniska nämnden, vilka inkommit med yttranden.

MKB:s yttrande i sammanfattning

MKB anger i yttrandet att bolaget generellt anser att dialogen med Malmö stads förvaltningar gällande råttbekämpning fungerar väl. Bolaget ser dock utrymme att utveckla en mera proaktiv samverkan för att nå ut till markägare, byggherrar och Malmöbor, inte minst i samband med byggprojekt i närheten av etablerade bostadsområden där markarbeten ofta leder ökad råttproblematik.

MKB beskriver att bolaget hanterar råttproblematiken med bekämpningsmedel, genom att se över och vid behov beskära växtlighet i våra bostadsområden samt genom att säkerställa att råttor inte tar sig in i miljörum. MKB beskriver även att de informerar MKB:s kunder om vikten av att avfall slängs i sopkärl återkommande och att fåglar inte ska matas utomhus.

Miljönämndens yttrande i sammanfattning

Miljönämnden anger att ansvaret för att förebygga och åtgärda problem med råttor enligt miljöbalken primärt vilar på fastighetsägare och verksamhetsutövare. Detta gäller såväl privata som kommunala aktörer. Fastighetsägare och verksamhetsutövare ska vidta de åtgärder som krävs för att uppfylla kraven i miljöbalken. Miljönämnden anser att det finns god kännedom om vilka åtgärder som finns tillgängliga samt om deras effektivitet och potentiella risker. Vilka bekämpningsmedel och metoder som får användas mot råttor måste avgöras från fall till fall.

Miljönämnden beskriver vidare att nämndens ansvar som tillsynsmyndighet utifrån miljöbalken är att granska verksamheter och privatpersoner som vidtar åtgärder med påverkan på miljön eller människors hälsa, för att begränsa riskerna för biverkningar från skadliga produkter och åtgärder.

Miljöförvaltningen arbetar förebyggande mot råttproblematik genom rådgivning och information till både fastighetsägare och Malmöbor när det gäller skadedjur, avfallshantering och nedskräpning. Som tillsynsmyndighet är miljönämndens uppgift dock inte att välja eller fastställa vilka bekämpningsmetoder som ska användas utan detta är en fråga för fastighetsägaren eller verksamhetsutövaren, eventuellt i samarbete med professionella skadedjursbekämpare.

Miljönämnden avstyrker motionen.

Reservationer: (M), (SD)

Servicekommitténs yttrande i sammanfattning

Servicekommittén delar motionärernas bild av att råttor utgör ett problem i stadsmiljön. Servicekommittén bedriver ett kontinuerligt arbete med skadedjursbekämpning i och kring de fastigheter som förvaltningen ansvarar för samt på allmän platsmark. I yttrandet beskriver servicekommittén att det 2023 upphandlades ett nytt gemensamt avtal för skadedjursbekämpning och egenkontroll inom livsmedelshantering, vilket möjliggör ett mer samlat och effektivt arbete.

Servicekommittén beskriver att serviceförvaltningen i samverkan med fastighets- och gatukontoret och fastighetsägare genomfört insatser i flera områden i Malmö, där bland annat råttundrar har använts. Råttundrar är en ny metod som visat sig effektiv i att lokalisera råttbon i svåråtkomliga miljöer. Serviceförvaltningen testar även en ny typ av papperskorg med inbyggd råttfälla för att eventuellt kunna skala upp användningen av dessa. Servicekommittén framhåller att information till allmänheten om korrekt hantering av avfall är en viktig del av det förebyggande arbetet, men anser att detta faller utanför serviceförvaltningens ansvar. Servicekommittén anger att för närvarande har serviceförvaltningen 824 råttfällor placerade i staden. Fastighets- och gatukontoret har ytterligare 895 fällor. Metoden att använda fällor och bete beskrivs uppfylla både lagstiftning och Malmö stads miljökrav. Servicekommittén poängterar i yttrandet att Malmö stad ansvarar för bekämpning på kommunal mark, medan ansvaret på privat mark ligger på fastighetsägaren. Det är därför viktigt med samverkan mellan Malmö stad, privata fastighetsägare och invånare. Malmö stad använder även inkomna felanmälningar som stöd för att identifiera behov av insatser.

Servicekommittén anger att det pågår ett stort arbete med råttbekämpning och att motionen därmed bör anses vara besvarad.

Reservationer: (SD)

Tekniska nämndens yttrande i sammanfattning

Tekniska nämnden beskriver i yttrandet att nämnden ansvarar för råttbekämpning på marken som fastighets- och gatukontoret sköter. Tekniska nämnden anger att arbetet med råttbekämpning främst handlar om förebyggande åtgärder, löpande bekämpning med mekaniska fällor samt särskilda insatser på specifika platser där beståndet riskerar eller har blivit en sanitär olägenhet. Primärt fokus ligger på det förebyggande arbetet och mekanisk bekämpning.

Tekniska nämnden beskriver i yttrandet att problematiken med råttor i Malmö är kopplad till olika faktorer såsom avfallshantering, renhållning, nedskräpning, grävningar, dumpningar samt matning av djur. Oftast krävs det åtgärder från olika aktörer inom ett problemområde för att minska problemet. Utöver betesstationer med

mekaniska fällor har vissa områden spärrats av för att gräva och fånga in råttor som sedan avlivas på ett snabbt sätt.

Tekniska nämnden beskriver att fastighets- och gatukontoret arbetar kontinuerligt för att minska råttbeståndet, till exempel genom råttjakt med hundar och papperskorgar med fällor. Tekniska nämnden arbetar även med inköp av sorteringskärl med luckor, för att fåglar och råttor inte ska komma åt avfallet. Papperskorgar byts ut och placeras på ställen där det bedöms finnas behov. Tekniska nämnden anger att samarbete och förebyggande åtgärder för att förhindra att råttor har tillgång till föda är centralt i arbetet. Tekniska nämnden använder sig också av kampanjer för att uppnå beteendeförändring hos människor.

Tekniska nämnden anger att råttproblematiken är komplex och att bekämpningen av råttor kräver olika strategier och metoder. Tekniska nämnden arbetar enligt motionens intentioner och föreslår därför att motionen ska anses besvarad.

Reservationer: (M), (SD)

Stadskontorets bedömning

Mot bakgrund av vad som framkommit av nämndernas yttranden är stadskontorets bedömning att tekniska nämnden bedriver en intensiv råttbekämpning i bred samverkan med berörda förvaltningar, bolag och fastighetsägare samt att miljönämnden fullgör sitt tillsynsansvar i enlighet med gällande lagstiftning. Stadskontoret bedömer att kunskapen om vilka metoder som är mest effektiva för att bekämpa råttor bedöms vara god. Stadskontorets samlade bedömning är att Malmö stad redan arbetar i enlighet med motionens intentioner och föreslår därför kommunfullmäktige besluta att anse motionen besvarad.

Ansvariga

Nicklas Löfström Nämndsekreterare
Micael Nord Näringslivsdirektör
Andreas Norbrant Stadsdirektör